

EU nieuwsbrief 2016-2017 | 2

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa.

Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief.

Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

■ Nieuws van de Instellingen | 2

De Europese Commissie heeft op 1 maart 2017 het 'Witboek over de toekomst van Europa: de wegen naar eenheid voor de EU van 27' gepresenteerd. Hierin worden de belangrijkste uitdagingen en kansen voor Europa in de volgende tien jaar uiteengezet.

■ Solvency II | 2

Het is onduidelijk of de controverse over de herziening van de ultimate forward rate (UFR) methodologie (artikel 77a van de SII richtlijn) voorbij is. Ondanks verkapt protest van het Europees Parlement publiceerde EIOPA na jaren onderhandelen op 5 April 2017 de herziene methode. Deze beslissing werd unaniem genomen door alle Europese toezichthouders en na een analyse van de impact ervan, zoals het EP had gevraagd.

■ Kapitaalmarktenunie | 4

De Kapitaalmarkten Unie (CMU) is een belangrijke bouwsteen van het Investeringsplan voor Europa van de Europese Commissie. Het tracht bedrijven toegang te geven tot alternatieve en meer diverse bronnen voor financiering.

■ Pensioenen | 5

EIOPA lanceert de IORP stress test in mei. Het voorstel van de Commissie om een Europees raamwerk voor (privé)pensioenen te ontwikkelen verschijnt nog voor de zomer.

■ Richtlijn verzekeringsdistributie | 5

De Commissie is nu aan zet voor de volgende stappen in het IDD dossier. EIOPA heeft zijn technisch advies geleverd aan de Commissie over de L2 gedelegeerde handelingen en een voorlopige ITS over het IPID formaat.

■ Consumentenbescherming | 6

De Europese Commissie heeft een nieuw KID voorstel ingediend waartegen het Parlement geen bezwaar had. Voor PRIIPS met milieu of sociale doelstellingen verwacht de Commissie binnenkort technisch advies. Een nieuw actieplan voor de Europese consument voorziet in het wegnemen van een aantal praktische belemmeringen.

■ Europese agenda | 8

■ Afkortingen en begrippen | 9

De toekomst van Europa

De Europese Commissie heeft op 1 maart 2017 het ['Witboek over de toekomst van Europa: de wegen naar eenheid voor de EU van 27'](#) gepresenteerd. Hierin worden de belangrijkste uitdagingen en kansen voor Europa in de volgende tien jaar uiteengezet. Het bevat vijf scenario's voor de manier waarop de Unie in de periode tot 2025 zou kunnen evolueren, afhankelijk van hoe het wenst te reageren:

1. Op dezelfde voet doorgaan
2. De interne markt en niets meer
3. Wie meer wil, doet meer
4. Minder en efficiënter
5. Veel meer samen doen

Juncker sprak zijn voorkeur niet uit maar nodigde het Europees Parlement, de nationale parlementen, regeringen en burgers uit om deel te nemen aan het debat. De Commissie luistert nu naar de verschillende stakeholders tot september, wanneer tijdens de jaarlijkse 'State of the Union' en na overleg met de rapporteurs van het Parlement een conclusie getrokken kan worden. De Europese Commissie zal de komende maanden verder aan dat debat bijdragen met een reeks discussienota's over:

- het ontwikkelen van de sociale dimensie van Europa;
- het verdiepen van de Economische en Monetaire Unie op basis van het verslag van de vijf voorzitters van juni 2015;
- het omarmen van de mondialisering;
- de toekomst van Europa's defensie;
- de toekomst van de financiën van de EU.

Net als het Witboek zullen deze discussienota's ideeën, voorstellen, opties en scenario's voor Europa in 2025 bevatten.

Brexit

Naar aanleiding van de uitslag van het referendum juni 2016 is, op 29 maart 2017, Artikel 50 geactiveerd door Theresa May. Dit betekent dat in de komende twee jaar onderhandelingen plaatsvinden over het uittreden van het Verenigd Koninkrijk uit de EU. In een brief aan President Tusk maakte May kenbaar dat het Verenigd Koninkrijk de intentie heeft te vertrekken en op welke wijze het Verenigd Koninkrijk voor ogen heeft dit te doen. De volledige tekst van de brief is hier terug te vinden. Voor een uitgebreidere uiteenzetting over de visie van het Verenigd Koninkrijk, met betrekking tot de onderhandelingen over uittreding en de nieuwe vorm van het partnerschap met de EU, is het interessant om [het witboek](#) van februari te lezen. De Britse overheid zet hierin 12 principes uiteen, waaronder migratie, handel, terrorisme en wetenschap die uitgebreid worden besproken. Het Europees Parlement heeft inmiddels gereageerd met een reeds aangenomen resolutie, waarin de belangrijkste onderdelen en voorwaarden voor de goedkeuring van de uittredingsovereenkomst van het VK uiteen worden gezet. Iedere overeenkomst die voortkomt uit VK-EU onderhandelingen zal de goedkeuring van het Europees Parlement nodig hebben. In een verklaring van de Europese Raad over de kennisgeving staat, dat de eerste stap voor de EU bestaat uit de vaststelling van onderhandelingsrichtsnoeren door de Europese Raad. Deze richtsnoeren bevatten de algemene standpunten en beginselen die de Unie, vertegenwoordigd door de Europese Commissie, zal volgen bij de onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk.

Solvency II

[naar top](#)

EIOPA heeft de UFR methodologie gewijzigd. Verdere wijzigingen in de SII marktrisico calibraties om de Kapitaalmarktunie te stimuleren zitten in de pijplijn.

Level 1 – Solvency II

Het is onduidelijk of de controversie over de herziening van de ultimate forward rate (UFR) methodologie (artikel 77a van de SII richtlijn) voorbij is. Ondanks verkapt protest van het Europees Parlement [publiceerde](#) EIOPA na jaren onderhandelen op 5 April 2017 de herziene methode. Deze beslissing werd unaniem genomen door alle Europese toezichthouders en na een analyse van de impact ervan, zoals het EP had gevraagd. Deze zou volgens EIOPA beperkt zijn. EIOPA hield, aldus een tweede brief van EIOPA aan Gualtieri van 5 april 2017, wel degelijk rekening met de opmerkingen van het EP.

Volgens EIOPA houdt de nieuwe UFR rekening met de verwachte inflatie en de verwachtingen omtrent de lange-termijn rentevoet. Zij zal voor het eerst gebruikt worden voor de discontovoet van januari 2018, die in februari 2018 zal worden gepubliceerd. De UFR is nu 4,2 % maar moet omlaag naar 3,65%. Dit zal stapsgewijs gebeuren. Jaarlijks mag er maar met 15 BP verlaagd worden. Als het verschil tussen de bestaande en de nieuwe UFR kleiner is dan 15 BP, wordt er niets gewijzigd. De UFR van januari 2018 zal dus 4,05 % zijn. [Technische specificaties](#) en [een analyse](#) van de impact van deze verandering zijn op de EIOPA website te vinden. De reacties op de consultaties, die hieraan zijn voorafgegaan, zal EIOPA in mei publiceren. Vooral verzekeraars met lange termijn verbintenissen zullen dit voelen, ook in Nederland. De Commissie, ECON en vooral de Duitse verzekeraars vinden de herziening nu om verschillende redenen ongepast. Maar het laatste woord is aan de Commissie. Zij heeft de ultieme zeggenschap over de risicovrije rentevoet die verzekeraars gebruiken, en dus indirect de vraag of de UFR verandering van toepassing is. Vandaag is het nog te vroeg om te weten of de Commissie zal neigen naar de EIOPA-methodologie en wanneer. Het volgen van EIOPA houdt namelijk het risico in dat de Commissie ervan kan worden beschuldigd, de belangen van de sector te laten voorgaan op de bescherming van de verzekeringnemers.

Level 2 – Gedelegeerde verordening

Het aanvullende technische advies, dat de Commissie in oktober 2015 aan EIOPA vroeg over de mogelijke uitbreiding van de definitie van infrastructuuractiva voor "infrastructure corporates", leverde EIOPA in juni vorig jaar reeds af. Daarin stelde EIOPA voor om een lagere calibratie in te voeren voor bepaalde sectoren. Schuldpapier zonder rating werd er niet in behandeld.

De Commissie voerde ondertussen zelf een impactstudie uit. Maar zij heeft nog steeds geen amenderende verordening aangenomen, hoewel dit onderdeel van het CMU plan is. De wijziging stond geboekt voor Q1 2017, aldus [het 2017 FISMA Management Plan](#). Niet alle lidstaten zijn het eens met de Commissie om financiële regelgeving te gebruiken voor een banen- en groeibeleid. Sommigen zijn zelfs radicaal tegen een wijziging omwille van de impact op consumentenbescherming, of gewoon omdat Solvency II geen instrument is voor een industriebeleid. Ondertussen blijft de huidige ijking voor de risicoweging van "infrastructure corporates", zoals ze was op 1 januari 2016.

Verdere wijzigingen in calibraties zijn ook nog voor later dit jaar (Q3) voorzien, bijvoorbeeld voor de investeringen van verzekeraars in vereffectiseerd papier (securitisations). Dit werk kan van start gaan zodra de STS securitisation verordening het hele wetgevend proces heeft doorlopen, gepubliceerd is in het Publicatieblad, en van kracht is.

In juli 2016 vroeg de Europese Commissie aan EIOPA technisch advies over de herziening van specifieke items in de SII gedelegeerde verordening. Ter voorbereiding schreef EIOPA een discussion paper waarover [een korte consultatie](#) liep tussen 8 december en 3 maart 2017. Daarin werd informatie opgevraagd die niet in de SII rapporteringstemplates zitten. De Commissie wil EIOPA's SII L2-advies in oktober 2017 ontvangen. EIOPA zal echter zijn definitieve advies pas afgeven in februari 2018, om zo de cijfers van eind 2016 te kunnen gebruiken. Deze cijfers zullen tussen juli 2016 en februari 2018 worden geanalyseerd. In oktober 2017 wordt de publieke consultatie van het voorlopig advies verwacht. Een deel van het advies, namelijk dat deel waarvoor geen jaarlijkse rapportering nodig is, zal echter al eind oktober voorlopig worden afgeleverd. Voor meer informatie: [klik hier](#).

Ter aanvulling van de vraag voor technisch advies van juli 2016, schreef de Commissie op 22 februari 2017 [een tweede nieuwe vraag aan EIOPA](#) uit. Ditmaal is de vraag gericht op de verwijdering van ongerechtvaardigde beperkingen voor financiering. In het bijzonder vraagt de Commissie naar belemmeringen voor beleggingen in obligaties en leningen zonder rating en in niet-genoteerde aandelen, zoals strategische participaties, met het oog op het verbeteren van het vermogen van verzekeraars om te investeren in private plaatsingen en in private equity. De Commissie wil het antwoord van EIOPA ten laatste op 28 februari 2018.

De Solvency II richtlijn vereist een herziening van de maatregelen met betrekking tot de lange termijn garanties (LTG) en de overgangsmaatregelen voor aandelenrisico. Als onderdeel van deze herziening moet EIOPA jaarlijks verslag uitbrengen over de gevolgen van de toepassing van die maatregelen aan het Europees Parlement, de Raad en de Commissie. EIOPA publiceerde [het eerste jaarverslag](#) op 16 december 2016. Volgens dat rapport zijn er 74 verzekeraars waaronder één Nederlandse verzekeraar die de SCR niet haalt op 1 januari 2016. Deze verzekeraar heeft, aldus het rapport, echter geen probleem meer indien met de overgangsmaatregelen van artikel 308b(14) van de richtlijn rekening wordt gehouden. Begin maart startte EIOPA het werk voor het 2017 LTG rapport.

Medio juni moeten de verzekeringsondernemingen, de impact van het "symmetric adjustment mechanism to the equity risk charge on the financial position of undertakings, the extrapolation of risk-free interest rates on the financial position of undertakings, and the losses due to bond defaults and downgrades of bonds in matching adjustment portfolios", aan de nationale toezichthouder meedelen. Verzekeraars moeten [een Excel template](#) invullen volgens instructies in de [technische specificaties](#) (zie ook [technical information](#)).

Level 2 – ITS

Er zijn geen nieuwe ITS of RTS uitgevaardigd. EIOPA publiceerde wel [vraag en antwoord](#) op ITS 2015/2450, 2015/2452 eind maart en ITS 2016/1800 in januari. Deze zijn niet-bindend.

Level 3 – Richtsnoeren

EIOPA vaardigde op 12 december 2016 niet-bindende richtsnoeren uit over de samenwerking tussen toezichthouders en auditors, genaamd [Richtsnoeren inzake het vergemakkelijken van een doeltreffende dialoog tussen bevoegde autoriteiten die toezicht houden op verzekeringsondernemingen en de wettelijke auditor\(s\) en auditkantoren die de wettelijke controle van de financiële overzichten van deze ondernemingen uitvoeren](#). DNB heeft nog geen antwoord gegeven aan EIOPA over haar intenties al dan niet deze richtsnoeren te volgen. EIOPA baseert zijn competentie om deze richtsnoeren uit te vaardigen onder andere op de artikelen 68 en 72 van de Solvency II richtlijn, die wettelijke auditors verplichten om onverwijld kennis te geven van alle feiten waarvan het aannemelijk is dat die een ernstige invloed hebben op de financiële positie of de administratieve organisatie van een verzekerings- of herverzekeringsonderneming. Naast de plicht om deze informatie over ernstige feiten en incidenten te melden, kunnen toezichthoudende taken evenwel worden ondersteund door een doeltreffende dialoog tussen toezichthouders en wettelijke auditors en auditkantoren.

Verder zegt EIOPA dat zij, "in nauwe samenwerking met de Europese Bankautoriteit ("EBA"), onderzoek verricht naar de huidige toezichtspraktijken in verband met de communicatie tussen bevoegde autoriteiten die toezicht houden op verzekerings- en herverzekeringsondernemingen in de EU en de Europese Economische Ruimte ("EER") en de wettelijke auditors en auditkantoren van die onder toezicht staande verzekerings- of herverzekeringsondernemingen. De bij deze beoordeling betrokken toezichthouders hebben allemaal periodieke en specifieke contacten en gedachteswisselingen met wettelijke auditors. Deze interactie is echter in de meeste gevallen niet gebaseerd op formele regels of bepalingen. Om een relevante en doelmatige dialoog te vergemakkelijken – buiten het toepassingsgebied van de bevoegde autoriteiten om specifieke informatie op te vragen in overeenstemming met artikel 35, lid 2, onder c), van Richtlijn 2009/138/EG en buiten het toepassingsgebied van de meldingsplicht van de auditor overeenkomstig artikel 72 van Richtlijn 2009/138/EG –, heeft EIOPA deze op beginselen gebaseerde richtsnoeren opgesteld om haar lid organisaties te ondersteunen bij de ontwikkeling van een consistente, passende en evenredige toezichtsbepaling." De richtsnoeren zijn van toepassing met ingang van 31 mei 2017.

Relevante technische informatie voor actuarissen

De Commissie heeft de nieuwe Uitvoeringsverordening tot vaststelling van technische informatie voor de berekening van de technische voorzieningen en het kernvermogen voor rapportering met referentiedata vanaf 31 december 2016 tot en met 31 maart 2017 nog niet gepubliceerd.

EIOPA publiceert de maandelijkse versie van de symmetrische aanpassing van het kapitaalvereiste op equity, deze is hier te vinden. De laatste dateert van februari 2016.

De laatste versie van de technische informatie over de risicovrije rentetermijnstructuur (RFR) publiceerde EIOPA op 7 april 2017. Op 28 februari en 31 maart werd de technische informatie deels [aangepast](#).

Lijst van verplichte verzekeringen

De Commissie is begonnen artikel 179 SII ten uitvoer te brengen. Aan de Lidstaten is een lijst gevraagd van alle verplichte verzekeringen. Dit is niet gemakkelijk, niet alleen omdat de Lidstaten 'ontdekken' dat de lijst lang en gevarieerd is, maar ook omdat er in sommige gevallen regionale bevoegdheden zijn. De lijst moet ook de details bevatten die op het verzekeringscertificaat staan. Volgens artikel 179 moet de Commissie die details publiceren. Hoewel de Commissie de lijst had gevraagd voor juli 2016 is deze nog niet af. Bij nader inzien blijkt namelijk dat niet alle Lidstaten op systematische basis een verzekeringscertificaat vereisen in geval van verplichte verzekering, en/of dat nationale wetgeving de inhoud van die certificaten niet specificeert. Ondertussen vraagt de Commissie zich ook af of zij of EIOPA de lijst beter niet zelf niet openbaar moeten maken.

Kapitaalmarktenunie

[naar top](#)

De Europese Commissie is druk bezig met de tussentijdse evaluatie van de CMU en heeft het Actieplan financiële retaildiensten gepubliceerd.

De Kapitaalmarkten Unie (CMU) is een belangrijke bouwsteen van het Investeringsplan voor Europa van de Europese Commissie. Het tracht bedrijven toegang te geven tot alternatieve en meer diverse bronnen voor financiering. In het kader van de tussentijdse evaluatie van de kapitaalmarktenunie heeft de Europese Commissie op 20 januari 2017 een openbare raadpleging geopend. Deze is op 17 maart 2017 gesloten. De tussentijdse evaluatie is gereed in juni 2017. Vanaf eind 2019 gaat de CMU van start.

Duurzame financiering

In november 2016 heeft de Europese Commissie besloten om [een High-Level Expert Group](#) on sustainable finance op te zetten. De groep richt zich op duurzame financiering in de context van de CMU. De voorzitter is Christian Thimann van Axa. Claudia Kruse van APG Asset management vertegenwoordigt Nederland. De in totaal twintig experts presenteren deze zomer een tussentijds rapport. Hun uiteindelijke rapport verschijnt in december. Hierin zullen aanbevelingen staan voor een EU-strategie voor duurzame financiering. Vervolgens zal de Europese Commissie dit rapport gebruiken bij de formulering van haar beleid om financiële wetgeving duurzamer te maken.

Prospectusverordening

Prospectussen zijn bedoeld om beleggers te beschermen, een efficiëntere interne markt voor kapitaal te creëren en om de toegang van kleine bedrijven tot financiering te verbeteren. Een essentieel doel van de Europese Kapitaalunie is, waarin de prospectusverordening een belangrijke stap is, de toegang tot financiering voor middelgrote en kleine ondernemingen te verbeteren. Aangezien deze bedrijven meestal kleinere bedragen moeten ophalen dan andere organisaties die aan emissies van financiële producten doen, kunnen voor hen de kosten van het opstellen van een volledige prospectus disproportioneel hoog zijn. De parlementsleden hebben daarom een specifieke, gestandaardiseerde en lichtere EU-groei-prospectus ingevoerd voor middelgrote en kleine ondernemingen, voor uitgevende instellingen en voor andere organisaties die kleinere hoeveelheden geld willen ophalen, tot €20 miljoen over een periode van twaalf maanden.

Ensluidende regels over de informatie die wordt gegeven in prospectussen zijn op 5 april 2017 plenair goedgekeurd door het Europees Parlement. De finale versie zal binnenkort door de Raad worden aangenomen. De nieuwe prospectusverordening treedt in werking op de twintigste dag na de publicatie in het Publicatieblad, maar het merendeel van de bepalingen zal van kracht worden binnen 24 maanden na de inwerkingtreding van de verordening, naar verwachting medio 2019.

Securitisatieverordening

Een ander belangrijk CMU initiatief is een beter Europees kader voor securitisaties. Dit is een pakket van twee wetgevingsvoorstellen, bedoeld om de markt van eenvoudige, transparante en gestandaardiseerde securitisaties nieuw leven in te blazen. Één daarvan is een voorstel om een Securitisatie verordening (STS) te creëren en het andere is een voorstel om de Capital Requirements verordening (CRR) te wijzigen. De onderhandelingen op beide dossiers zijn nog niet afgerond.

Actieplan financiële retaildiensten

Het [Actieplan inzake financiële diensten voor de consument: betere producten en meer keuze voor de Europese consument](#) van de Europese Commissie, is op 23 maart 2017 gepresenteerd. In het actieplan wordt uiteengezet hoe het assortiment aan financiële diensten voor de Europese consument EU-wijd kan uitgebreid en toegankelijker gemaakt worden. Technologie speelt hierin een cruciale rol: de drijvende kracht achter een beter geïntegreerde markt voor financiële diensten zal immers komen van innovatieve onlinediensten. Daarom zet de Commissie ook [een raadpleging](#) op over de impact van technologie op de Europese financiële dienstensector ("fintech"), als insteek voor haar werk op dit gebied.

Europese durfkapitaalfondsen verordeningen

De Europese Commissie heeft amendementen voorgesteld aan de verordeningen inzake Europese durfkapitaalfondsen (EuVECA) en Europese sociaalondernemersfondsen (EuSEF). Het voorstel heeft tot doel de bestaande wetgeving, betreffende EuVECA en EuSEF, te verbeteren. Deze durfkapitaalfondsen steunen jonge en innovatieve ondernemingen. Ook bedrijven die de intentie hebben een positieve sociale impact na te laten, kunnen gebruik maken van deze fondsen. De ECON-Commissie heeft het rapport van MEP Sirpa Pietikäinen (EPP, FI) aangenomen op 22 maart 2017. De triloog onderhandelingen beginnen in mei 2017.

Pensioenen

[naar top](#)

EIOPA lanceert de IORP stress test in mei. Het voorstel van de Commissie om een Europees raamwerk voor (privé)pensioenen te ontwikkelen verschijnt nog voor de zomer.

Algemeen

Gabriel Bernardino hield op 27 maart een speech tijdens de 18e Handelsblatt Annual Conference on 'Occupational Pensions'. De titel luidde 'EIOPA's initiatives to empower the pensions sector'. Bernardino noemde vier onderwerpen van belang. Ten eerste de noodzaak om samenhang en convergentie van het toezicht te bevorderen in Europese pensioenwetgeving, met name op het gebied van risico management en transparantie van Defined Benefit regelingen. Ten tweede ging hij in op de IORP stress test die in mei verschijnt. Vervolgens behandelde hij EIOPA's initiatief met betrekking tot het tweede regime voor Defined Contribution regelingen. En tenslotte ging hij in op EIOPA's werk op het gebied van private pensioenen en het PEPP.

In een reactie op de speech en aangekondigde stress test, heeft de Europese koepelorganisatie PensionsEurope laten weten dat ze geen verdere veranderingen wil in de wetgeving aangaande pensioenen. De organisatie pleit voor een periode van wetgevende rust tot de herziening van IORP II in 2020.

Aanvullende pensioenen – IORP II

EIOPA lanceert haar tweede IORP stress test in mei 2017 met een zogenaamd 'kick-off event'. De test zal zich vooral richten op de effecten van de lage rentevoet en de invloed hiervan op de pensioenaanbieders. Medio juli wordt de stress test gesloten. In september/oktober van dit jaar valideert EIOPA de resultaten op Europees niveau. In het laatste kwartaal van 2017 schrijft EIOPA haar rapport, dat tegen het eind van het jaar verschijnt. De eerste IORP stress test vond plaats in 2015.

Ter informatie

EIOPA heeft op 10 maart het '2016 Market development report on occupational pensions and cross-border IORPs' gepubliceerd.

Op 4 april 2017 sloot de '[Engagement Survey on the idea of a pan-European Occupational Defined Contribution Framework](#)' van EIOPA. Het doel hiervan was om eerste indrukken te verzamelen van verschillende stakeholders over het idee van een pan-Europees aanvullend DC kader. EIOPA werkt met behulp van de ontvangen informatie aan een 'discussion paper' dat later dit jaar verschijnt. Hierin staan voorstellen om de ontwikkeling van 'cross border activities' in Europa te bevorderen.

Derde pijler

In het werkprogramma voor 2017 stelde de Commissie als één van de [21 hoofddoelstellingen](#) een raamwerk voor een EU privé pensioenproduct (PEPP) voor. Het PEPP beoogt één markt voor persoonlijke pensioenproducten tot stand te brengen, die door verzekeraarsaanbieders of vermogensbeheerders gemakkelijk grensoverschrijdend kunnen worden verkocht, en door spaarders grensoverschrijdend kunnen worden meegenomen. Tegelijkertijd zou het een model zijn voor binnenlandse pensioenproducten in de derde pijler voor lidstaten waar deze producten onvoldoende zijn ontwikkeld. Het zou moeten bijdragen tot het aanvullen van het pensioentekort en nieuwe besparingen voor investeringen vrijmaken, aldus de Europese Commissie in haar op 23 maart verschenen '[Actieplan inzake financiële diensten voor de consument](#)'. Het voorstel over de PEPP verschijnt nog voor de zomer.

Richtlijn verzekeringsdistributie

[naar top](#)

De Commissie is nu aan zet voor de volgende stappen in het IDD dossier. EIOPA heeft zijn technisch advies geleverd aan de Commissie over de L2 gedelegeerde handelingen en een voorlopige ITS over het IPID formaat.

Level 1 – IDD

De richtlijn verzekeringsdistributie (IDD), die vanaf 23 februari 2018 moet worden toegepast, regelt de manier waarop verzekeringsproducten worden verkocht. Om de omzetting en toepassing van de IDD te ondersteunen is de Europese Commissie bevoegd technische regels op te stellen, die de richtlijn op een aantal punten verder uitwerken. Daartoe wordt ze door EIOPA geholpen met technisch advies.

Level 2

Er zijn tot op heden geen L2 maatregelen uitgevaardigd door de Commissie zoals bv. gedelegeerde verordeningen, of implementing technical standards (ITS) – technische uitvoeringsverordeningen. De tijd dringt echter.

EIOPA leverde op 1 februari 2017, zoals een jaar eerder door de Commissie gevraagd, een technisch advies af, samen met een impactstudie, over de mogelijke inhoud van gedelegeerde handelingen over een serie van punten. Deze punten zijn:

- toezicht op producten- en governancevereisten (POG) (artikel 25 IDD);
- belangenconflicten (artikel 26-27 IDD);
- 'inducements' (artikel 29 IDD);
- en beoordeling van de geschiktheid en adequaatheid, en verslaglegging aan klanten (artikel 30 IDD)

De laatste drie gebieden zijn enkel van toepassing op IBIPs terwijl de POG-vereisten (Product Oversight and Governance) op alle verzekeringsproducten van toepassing zijn (behalve grote risico's). De Commissie is nu aan zet, maar heeft niet de verplichting – in tegenstelling tot wat de procedure is bij een ITS – het technisch advies te volgen. Er zijn verschillende heikele punten die een oplossing vergen ([zie briefing EP January 2017](#)). Ook heeft het Parlement aangegeven de *scrutiny* nauwgezet te doen en geen bevoegdheidsoverschrijding te tolereren.

Op 7 februari 2017, stelde EIOPA aan de Commissie, [de voorlopige versie van de ITS over de gestandaardiseerde informatievorm over het verzekeringsproduct \(IPID\)](#) (artikel 20 IDD) voor, samen met een impactstudie. De impact van zo'n invoering zal van land tot land verschillen. Zo worden in Nederland al voor bepaalde verzekeringsproducten op basis van bindende zelfregulering documenten vergelijkbaar met de IPID uitgegeven door sommige leden van de Nederlandse Vereniging van Verzekeraars. De Commissie bestudeert nu het advies van EIOPA. Verzekeraars die nog voor alle relevante producten een IPID moeten opstellen voor de toepassingsdatum kunnen het best de voorlopige IPID bestuderen.

Level 3

De IDD voorziet in artikel 30(7) in de ontwikkeling van richtsnoeren voor de beoordeling van op verzekeringen gebaseerde investeringsproducten (IBIPs) die een structuur hebben die zodanig is dat klanten de daaraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen, de zogenaamde complexe producten. De deadline voor het ontwikkelen van deze richtsnoeren is 23 augustus 2017. [Een raadpleging \(CP-17-001\)](#) door EIOPA over de voorlopige versie van deze richtsnoeren staat nu open, met een deadline op 28 april 2017.

Consumentenbescherming

naar top

De Europese Commissie heeft een nieuw KID voorstel ingediend waartegen het Parlement geen bezwaar had. Voor PRIIPs met milieu of sociale doelstellingen verwacht de Commissie binnenkort technisch advies. Een nieuw actieplan voor de Europese consument voorziet in het wegnemen van een aantal praktische belemmeringen.

PRIIPs – Regelgevende technische standaards inzake het essentiële informatiedocument

De Europese Commissie heeft [een herziene gedelegeerde verordening aangenomen](#) op 8 maart 2017 (COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) .../... of 8.3.2017 supplementing Regulation (EU) No 1286/2014 of the European Parliament and of the Council on key information documents for packaged retail and insurance-based investment products (PRIIPs) by laying down regulatory technical standards with regard to the presentation, content, review and revision of key information documents and the conditions for fulfilling the requirement to provide such documents; [annexes](#)). Deze nieuwe versie is aangenomen omdat ECON in december vorig jaar de regelgevende technische standaards inzake het essentiële informatiedocument heeft verworpen. Zij komt tegemoet aan bijna alle opmerkingen van het EP op de vorige versie. Daarnaast, en omwille van de verwerping van de RTS, is ook de toepassingsdatum van de PRIIPs verordening naar 1 januari 2018 verschoven via een amenderende verordening.

Op 5 april besloot het EP [geen bezwaar](#) te maken tegen een gedelegeerde handeling over essentiële-informatiedocumenten voor verpakte retailbeleggingsproducten en verzekerings-gebaseerde beleggingsproducten. Verschillende brieven gingen er aan vooraf. ECON had de motie van geen bezwaar van rapporteur Berès al aangenomen op 27 maart met 41 voor, 1 tegen en 1 onthouding.

Ook de Raad heeft voorlopig geen bezwaar; via de stille procedure kwamen er, van geen enkele lidstaat, bemerkingen (tegen 19 van de 28 in zomer 2016). Als de Raad dit formeel bevestigt dan kan de Commissie de KIDs verordening publiceren en kunnen de gestandaardiseerde en vereenvoudigde essentiële informatiedocumenten definitief worden aangemaakt.

PRIIPs – EOS PRIIPs

Het Gemengd Comité van de Europese toezichthoudende autoriteiten (ESA) heeft een raadpleging gehouden over een discussienota over verpakte retail- en op verzekeringen gebaseerde beleggingsproducten (PRIIPs) met milieu- of sociale doelstellingen (EOS PRIIPs). De raadpleging volgde op een verzoek van de Europese Commissie om technisch advies waarin gevraagd werd naar de details van de gebruikte procedures om vast te stellen of een PRIIP specifieke milieu- of sociale doelstellingen beoogt of niet, op grond van artikel 8(4) van de PRIIPs verordening. De discussienota geeft een analyse van het huidige wettelijke kader voor het producttoezicht en governance regels en gaat na of er mogelijke lacunes met betrekking tot EOS PRIIPs zijn. Echter, voor EOS PRIIPs, is het Gemengd Comité van mening dat het belangrijk is dat de Europese Commissie extra guidance inlast voor de betrokken fabrikanten bij de interpretatie van de bestaande regels. Het Gemengd Comité heeft het technische advies aan de Europese Commissie ingediend op 30 april 2017. De ETA's zijn ook van plan om de definitieve feedback te publiceren op het moment van indiening.

Actieplan inzake financiële diensten voor de Consument: betere producten, meer keuze en FinTech
Vice-president en Commissaris Valdis Dombrovskis kondigde op 23 maart 2017 zijn '[Consumer Financial Services Action Plan](#)' aan. Het plan bevat een strategie om de interne EU-markt voor financiële diensten te versterken. Het actieplan beoogt in het bijzonder de mogelijkheden van digitalisering en technologische ontwikkelingen (FinTech) te benutten om voor de consument de toegang tot financiële diensten in de EU te verbeteren.

Het actieplan beschrijft verdere stappen naar een echte van technologie gebruik makende eengemaakte markt voor financiële retaildiensten waar consumenten de beste deals krijgen en goed beschermd zijn. De Commissie heeft drie belangrijke werkterreinen geïdentificeerd waarop tijdens de resterende jaren van het huidige mandaat de focus moet liggen om een stap dichterbij de realisatie van de hierboven beschreven visie te komen:

1. vergroten van het consumentenvertrouwen en mondiger maken van de consumenten bij de aankoop van diensten in eigen land of in andere lidstaten;
2. verminderen van wettelijke en regelgevende belemmeringen voor bedrijven bij het aanbieden van financiële diensten in het buitenland; en;
3. ondersteunen van de ontwikkeling van een innovatieve digitale wereld die een aantal van de bestaande belemmeringen voor de eengemaakte markt kan wegnemen.

Punt 1 is één van de acties die de Commissie voorziet op het gebied van de motorrijtuigenverzekering: de Commissie zal de REFIT-evaluatie verrichten van de richtlijn motorrijtuigenverzekering en zal een beslissing nemen over alle wijzigingen die vereist zijn om de bescherming van slachtoffers van verkeersongevallen te verhogen en de grensoverschrijdende erkenning van verklaringen in verband met het schadeverleden (die worden gebruikt voor de berekening van no-claimbonussen) te verbeteren. Een andere actie betreft de toezegging van de grootste autoverhuurbedrijven om alle informatie openbaar te maken over de diverse beschikbare verzekeringsopties per locatie, met inbegrip van omniumverzekeringsproducten en andere nevenverzekeringsproducten. De Commissie zal de uitvoering van de overeenkomst met de grote autoverhuurbedrijven, met name met betrekking tot transparante prijsstelling van verzekeringsgerelateerde elementen, nauwlettend monitoren en zal overwegen of verdere wetgevende en niet-wetgevende actie nodig is om transparante praktijken tot de hele markt uit te breiden. Beide acties staan gepland voor Q4 2017.

Onder punt 3 voorziet de Commissie dat zij later in 2017, op basis van de werkzaamheden van de taskforce FinTech en [de openbare raadpleging](#) daaromtrent, zal bepalen welke acties vereist zijn voor de ondersteuning van de ontwikkeling van FinTech en een technologiegedreven eengemaakte markt voor financiële diensten. De *“Public consultation on FinTech: a more competitive and innovative European financial sector”* loopt nog tot 15 juni 2017.

2017

<p>Eerste helft 2017 Eerste helft 2017 Mei 2017</p>	<p>Rapport over kwaliteit van omzetting SII Tussenbalans beoordeling Kapitaalmarktenunie Start Triloog onderhandelingen durfkapitaalfondsen</p>	<p>Europese Commissie Europese Commissie Europese Commissie + Europees Parlement + Raad IOPA</p>
<p>Mei 2017 31/05/2017</p>	<p>Lancering IORP Stresstest E Richtsnoeren inzake het vergemakkelijken van een doeltreffende dialoog tussen de bevoegde autoriteiten van toepassing op comply or explain basis</p>	<p>EIOPA Europese Commissie</p>
<p>15/06/2017 23/06/2017 30/06/2017 Zomer 2017</p>	<p>Deadline Publieke raadpleging FinTech Gezamenlijke Consumentenbeschermingsdag Praag Tussentijdse evaluatie CMU gereed Mogelijke aanneming EU Kader voor Persoonlijke Pensioenen (PEPP)</p>	<p>EIOPA Europese Commissie ETAs Europese Commissie</p>
<p>Zomer 2017</p>	<p>Tussentijds rapport High-Level Expert Group on sustainable finance</p>	<p>Europese Commissie</p>
<p>01/07/2017 Medio Juli 2017 23/08/2017 Q3 2017 September 2017 Q4 2017</p>	<p>Start voorzitterschap Estland Sluiting IORP Stresstest Deadline publicatie richtsnoeren IBIP Wijzigingen in calibraties Validatie IORP Stresstest Europees Niveau REFIT-Evaluatie van de richtlijn motorrijtuigenverzekering</p>	<p>Europese Commissie Raad van de EU EIOPA EIOPA EIOPA EIOPA</p>
<p>Q4 2017</p>	<p>Toezegging van het openbaar maken van informatie van beschikbare verzekeringsopties grootste autoverhuurbedrijven</p>	<p>Europese Commissie</p>
<p>31/10/2017</p>	<p>Deadline voor EIOPA om voorlopig technisch advies betreft SII te verschaffen</p>	<p>EIOPA</p>
<p>31/10/2017 31/12/2017</p>	<p>Publieke consultatie op technisch advies SII van EIOPA Definitief rapport High-Level Expert Group in sustainable finance</p>	<p>EIOPA/EC Europese Commissie</p>

2018

<p>01/01/2018 01/01/2018 01/01/2018 01/02/2018</p>	<p>Start gebruik nieuwe UFR Start toepassing PRIIPs verordening Start voorzitterschap Bulgarije Definitief advies publicatie SII L2 aan Europese Commissie</p>	<p>EIOPA Lidstaten Raad van de EU</p>
<p>23/02/2018 01/07/2018 Eind 2018 2019</p>	<p>Deadline omzetting IDD Start voorzitterschap Oostenrijk Verwachte omzetting en toepassing IORP II richtlijn Verwachte inwerkingtreding van de nieuwe prospectus richtlijn</p>	<p>EIOPA Lidstaten Raad van de EU Lidstaten</p>

2019

<p>01/01/2019 01/07/2019 Eind 2019</p>	<p>Start voorzitterschap Roemenië Start voorzitterschap Finland CMU van start</p>	<p>Raad van de EU Raad van de EU Europese Commissie</p>
--	---	---

2020

<p>2020</p>	<p>Beoordeling van Solvency II richtlijn met focus op lange termijn garantiemaatregelen</p>	<p>Europese Commissie Raad van de EU</p>
<p>01/01/2020 01/07/2020 01/01/2021</p>	<p>Start voorzitterschap Kroatië Start voorzitterschap Duitsland Herziening maatregelen mbt LGT en overgangsmaatregelen voor aandelenrisico's</p>	<p>Raad van de EU Raad van de EU EIOPA/Raad + Commissie + Parlement</p>

AAE:	Actuarial Association of Europe
ALDE:	Alliance of Liberals and Democrats of Europe
BIPAR:	European Federation of Insurance Intermediaries
CMU:	Capital Markets Union
CRR:	Capital Requirements Regulation
DG FISMA:	Directoraat-generaal Financiële Instellingen, Stabiliteit en Markten
EBA:	Europese Bankautoriteit
ECOFIN:	De Raad van ministers van Economische Zaken en Financiën
ECON:	Committee on Economic and Monetary Affairs (EP)
EIOPA:	European Insurance and Occupational Pensions Authority
EIOPC:	European Insurance and Occupational Pensions Committee
ELTIF:	European Long Term Investment Fund
EOS PRIIPs:	PRIIPs met milieu of sociale doelstellingen
EC:	European Commission
EP:	European Parliament
EPP:	European People's Party
ESA:	European Supervisory Authority
ETA's:	Europese Toezichthoudende Autoriteiten (ESA's in het Engels)
ETS:	European Tracking-Service
EuSEF:	European Social Entrepreneurship Funds Regulation
EuVECA:	European Venture Capital Fund Regulation (Europese durfkapitaalfondsen)
FinTech:	Financial Technology
HBS:	Holistic Balance Sheet
IBIP:	Insurance-based investment products
IDD:	Insurance Distribution Directive
IORP:	Institutions for Occupational Retirement Provisions
IORP II:	Revision of IORP
IPID:	Insurance Product Information Document
ITS:	Implementing Technical Standard
IPID:	Insurance Product Information Document
KID:	Key Information Document
LGT:	Lange Termijn Garanties
OII:	Omnibus II
PEPP:	Personal European Pension Product
POG:	Product Oversight and Governance
PPP:	Personal Pension Products
PRIIPs:	Packaged Retail and Insurance-based Investment Products
REFIT:	Regulatory Fitness and Performance Programme
RFR:	Risk Free Rate
RTS:	Regulatory Technical Standards
S&D:	Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats
SII:	Solvency II
SCR:	Solvency Capital Requirement
STS:	Simple, Transparent and Standardised Securitisations
TTYPE:	Track and Trace Your Pension in Europe
Triloog:	Informeel overleg waarin delegaties van de EC, het EP en de Raad van Ministers, onderhandelen over wetgevende voorstellen
UFR:	Ultimate Forward Rate

Disclaimer

Alhoewel dit werk is opgesteld op basis van betrouwbare bronnen en nauwkeurig onderzoek, is ICODA European Affairs in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de informatie die is gepubliceerd in deze EU-nieuwsbrief.

Deze Nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens en Lieve Lowet, partners bij ICODA European Affairs. Beiden hebben meer dan twintig jaar praktijkervaring in Brussel. ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor van ICODA is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureau diensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.

Research afgerond op 10 april 2017